

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти **Таврійський державний агротехнологічний
університет імені Дмитра Моторного**

Освітня програма **22598 Економіка**

Рівень вищої освіти **Бакалавр**

Спеціальність **051 Економіка**

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	22598
Назва ОП	Економіка
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	051 Економіка
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Бондар Микола Іванович, Ополонець Тетяна Романівна, Мельник Людмила Юріївна (керівник)
Залучений представник роботодавців	<i>не застосовується</i>
Дати візиту до ЗВО	04.03.2020 р. – 06.03.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	http://www.tsatu.edu.ua/wp-content/uploads/vidomosti-pro-samoocinjuvannja-op-ekonomika.pdf
Програма візиту експертної групи	http://feb.tsatu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/Programa-roboti-ekspertnoyi-grupi-dlya-provedennya-pervinnoyi-akreditatsijnoyi-ekspertizi-OP-Ekonomika-bez-PIB-111.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

☐ Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Під час виїзної акредитаційної експертизи безпосередньо у ТДАТУ імені Дмитра Моторного було встановлено, що освітній процес в університеті не є формальним, а ОП реалізується в повному обсязі; адміністрація університету, гарант ОП, НПП та допоміжний персонал служб, здобувачі вищої освіти, а також представники роботодавців відкриті до спілкування;

проведені фокус-групи були здійснені на основі ненасильницьких комунікацій, а у режимі відкритої, доброзичливої дискусії; доступ до всієї інфраструктури, інформаційних ресурсів, фондів і ресурсів бібліотеки та навчально-методичних матеріалів був наданий експертам; доброзичливість у комунікаційній взаємодії усіх учасників освітнього процесу і сформоване освітнє середовище сприяє реалізації ОП. На сайті університету (<http://www.tsatu.edu.ua/>), сайті факультету економіки та бізнесу (<http://feb.tsatu.edu.ua/>) і сайті кафедри бізнес консалтингу та міжнародного туризму (<http://www.tsatu.edu.ua/pro-universytet/struktura-universytetu/instituty-ta-fakultety/>) розміщена вся необхідна для реалізації ОП інформація; анкетування здобувачів та роботодавців вищої освіти, з метою удосконалення ОП, проводиться періодично, методом анонімного анкетування. Задекларована програма візиту експертів виконана у повному обсязі.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

До сильних сторін, що впливають на забезпечення якості вищої освіти слід віднести: в університеті функціонує співпраця з роботодавцями за спеціальністю 051 Економіка; адміністрація ЗВО, гарант та розробники ОП, а також кафедра, на якій відбувається реалізація ОП реагують на пропозиції стейкхолдерів щодо удосконалення ОП; в університеті існує практика преміювання і заохочення НПП; створено і ефективно функціонує відділ моніторингу якості освітньої діяльності; університет і розробники освітньої програми взаємодіють з іншими ЗВО і враховують їх досвід при розробці ОП; здійснюється підготовка здобувачів за дуальною формою; достатньо багато уваги приділяється фаховій мовній підготовці з іноземної мови; для реалізації ОП матеріально-технічне забезпечення; при плануванні навчального навантаження НПП та для контролю поточної успішності студентів використовується автоматизована система Osvita; функціонує навчально-інформаційний портал на основі системи Moodle; здійснюється періодичне анкетування здобувачів, випускників, роботодавців та НПП (з використанням різних підходів і платформ); функціонує Вища школа педагогічної майстерності; можливість здобувачами вибору наукового напрямку досліджень; на високому рівні функціонує рада студентського самоврядування; існує можливість проходження НПП, крім наукового, ще й педагогічного стажування за кордоном.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Необхідно переглянути зміст освітньої програми щодо формування вибіркової компоненти відповідно до запровадженої практики вибору дисциплін в університеті. В навчальному плані внести зміни щодо виведення з обов'язкової компоненти позакредитну дисципліну «Фізичне виховання». Передбачити можливість викладання цієї дисципліни за рахунок годин обов'язкової або вибіркової компоненти. З метою забезпечення якості підготовки фахівців зі спеціальності «Економіка» доцільно визначити чіткі критерії в Положенні про порядок організації та проведення дуального навчання в Таврійському державному агротехнологічному університеті, щодо процедури переведення студентів на дуальне навчання, а також посилення вимог з забезпечення виконання навчального плану студентами, які переведені на дуальне навчання. Розширити практику запровадження інноваційних форм навчальних занять для дуального навчання. Узгодити програмні результати в силабусах із програмними результатами в матриці ОП. У деяких силабусах пропонується оновити список рекомендованих джерел.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

ОП має чіткі цілі, які відповідають Статуту Таврійського ДАТУ (<http://www.tsatu.edu.ua/wp-content/uploads/statut-2019.pdf>) та Стратегії розвитку університету (<http://www.tsatu.edu.ua/wp-content/uploads/strategija-tdatu.pdf>). Місією навчального закладу в зазначеному документі визначено, як: підготовка високоосвічених фахівців, затребуваних на ринку праці, здатних використовувати сучасні технології у практиці господарювання та науковій діяльності, з високим рівнем національної свідомості, незалежним мисленням та готовністю до навчання протягом усього життя.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Цілі ОП повністю враховують потреби та пропозиції усіх стейкхолдерів, а саме: здобувачів, роботодавців, академічної спільноти та інші. Оскільки ОП почала функціонувати в 2016 році, випускників програми немає. Здобувачі, роботодавці залучалися до перегляду ОП, як члени робочої групи, що було підтверджено на фокус-групах та протоколом №1 засідання робочої групи. Крім того здійснювалось анкетування студентів та роботодавців з приводу якості освітньої програми. Результати і рекомендації представлено у звіті та оприлюднено на сайті університету. На основі моніторингу потреб здобувачів було запроваджено нову дисципліну "Інформаційні системи та технології в економіці" та виокремлення освітньої компоненти "Економіка фірми" з курсу "Економіка". Директор ТОВ "Агро-сервіс" Бандура М.П. виступив на засіданні робочої групи від 14 грудня 2018 року з пропозиціями щодо програмних результатів навчання за вибором навчального закладу. Зміни були затверджені у протоколі №2. Задекларовані зміни були закріплені протоколом №2 засідання робочої групи. Враховується позиція академічної спільноти. Від закладів освіти МДПУ імені Богдана Хмельницького, ХНЕУ імені Семена Кузнеця та ІАЕ НААН на ОП отримано рецензії. Також було проведено анкетування викладачів. Аналіз та висновки представлені у звіті та оприлюднені на сайті університету. Серед представлених інших стейкхолдерів зазначені представники місцевої влади Захарчук Ю. В., Мордика О.М. та Безуха А.М.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Під час зустрічі з роботодавцями була підтверджена потреба агропідприємств у висококваліфікованих спеціалістах ОП «Економіка». При розробці ОП було враховано галузевий та регіональний контекст, заснований на дослідженнях викладачів «Розробка методики оцінки експортного потенціалу АПК регіону» (<http://feb.tsatu.edu.ua/faculty/department-of-economics/science/research-programs/#to-main>). При формуванні ОП був використаний досвід вітчизняних програм бакалаврського рівня вищої освіти спеціальності 051 Економіка ХНЕУ імені Вадима Гетьмана, ХНЕУ імені Семена Кузнеця, Полтавської ДАА, Кам'янець-Подільського НУ імені Івана Огієнка, Херсонського ДАУ, Тернопільського ІСІТ та аналогічних іноземних програм університетів штатів Колорадо та Пенсільванія (США), ІАМО (Німеччина), Міжнародний центр MASHAV (Ізраїль). Також при розробці звертали до уваги висновки міжнародного дослідження NMC Horizon Report: Higher Education Edition (<https://tinyurl.com/y457tu42>) та Каталог модлізації програми бакалавра Економіка державного університету Мангейма (Німеччина).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Всі програмні результати забезпечуються всіма обов'язковими освітніми компонентами, хоча в освітній програмі представлено забезпечення, у т.ч. і вибірковими дисциплінами. Освітня програма відповідає Стандарту вищої освіти за спеціальністю «Економіка» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Конкурентоспроможність даної ОП поряд з вітчизняними та іноземними аналогами, полягає у широкому спектрі можливостей для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня: 1) дуальне навчання; 2) проходження практик за кордоном; 3) отримання фахових консультацій від представників державних органів влади, представників підприємницьких структур тощо, через відвідування/екскурсії відповідних установ і організацій; 4) здійснення науково-дослідної діяльності шляхом співорганізації студентських наукових форумів, участі у Міжнародних та Всеукраїнських науково-практичних конференціях; 5) моніторинг думки стейкхолдерів щодо цілей, програмних результатів та якості ОП в цілому; 6) використання міжнародного досвіду при формуванні ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Слабких сторін та недоліків у контексті Критерію 1 експерти не виявили

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОП має високий рівень узгодженості з усіма підкритеріями. ОП повністю відповідає Критерію 1.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг освітньо-професійної програми – 240 кредитів ЄКТС. Термін навчання – 3 роки 10 місяців. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам статті 5 Закону України «Про вищу освіту» та Стандарту вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка», який затверджено та введено в дію наказом МОН України від 13.11.2018 р. № 1244. Освітній процес за денною формою навчання організовується за двосеместровою системою. Фактичне навантаження здобувачів вищої освіти за ОП в кожному семестрі становить 30 кредитів ЄКТС. Здобувачам вищої освіти можуть бути встановлені на поточний навчальний семестр (рік) індивідуальні графіки навчального процесу. Навчальні дисципліни плануються в обсязі не менше трьох кредитів ЄКТС

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОП має чітку структуру, яка відповідає вимогам Положення про ОП вищої освіти ТДАТУ. ОП розроблена проектною групою (нак. від 26.07.2016 № 97/1; зі змінами, внесеними відповідно до нак. від 02.06.2017 № 74/1-ОД та нак. від 30.05.2019 № 112/1-ОД). ОК, включені до ОП, складають логічну взаємопов'язану систему та дозволяють досягти заявлених цілей та ПРН. Встановлено, що ОП введена в дію з 01.09.2019 року, (наказ від 30.05.2019 № 112/1-ОД, а відповідний навчальний план ухвалений Вченою радою ТДАТУ, протокол №10 від 29.05.2018 року. Під час експертизи встановлено, що в результаті затвердження Стандарту вищої освіти 13.11.2018р. приведено у відповідність до стандарту ОП «Економіка». Було внесено зміни до навчального плану 2018-2022 р. В результаті чого, починаючи з II курсу, студенти навчаються за навчальним планом 2018 року зі змінами ухваленими Вченою радою ТДАТУ 28.05.2019 року, протокол №11. Було введено запропоновані стейкхолдерами ОК – «Інформаційно-комп'ютерні технології», «Економіка фірми». До моменту проведення експертизи ТДАТУ було внесено уточнення щодо застосування навчальних планів 2018-2022 для ОП «Економіка», шляхом відображення в шапці навчального плану інформації про внесення змін до нього. Враховуючи, що ТДАТУ дотримується процедури внесення змін до ОП, і на їх основі удосконалили навчальні плани, експерти вважають це не є суттєвим порушенням. На зустрічі з менеджментом ЗВО, експертами акцентовано на це увагу, та надані рекомендації щодо уточнення процедури внесення змін до навчальних планів.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст освітньої програми «Економіка» відповідає предметній області. ОП відповідає предметній сфері навчання, визначеній у затвердженому стандарті вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка». Так, обов'язкові компоненти ОП повністю відповідають об'єкту вивчення, оскільки навчальні дисципліни забезпечують формування у здобувачів освіти основних компетентностей відносно розуміння загальних та спеціальних компетентностей, дають можливість набуття інтегральної компетентності. У ході засідання робочої групи зі стейкхолдерами, академічною спільнотою щодо супроводження ОП (протокол №2 від 14.12.2018 р.) освітні програми посилено такими освітніми компонентами як «Економіка фірми» (ОК20) та «Інформаційні системи та технології в економіці» (ОК19). Освітні програми передбачають на 2-4 курсах вивчення навчальної дисципліни «Іноземна мова за професійним спрямуванням», що пояснюється особливостями програми в межах характеристики освітньої програми (п. 1.3).

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Процедура вибору ВК прописана в Положенні і включає два етапи: 1) в період з 01.10 по 01.02, протягом якого здобувач авторизується на відповідній спеціальності і курсі навчання та здійснює процедуру вибору навч. дисц.; 2) в період з 01.02 до 15.02, протягом якого окремі здобувачі здійснюють повторний вибір ОК, якщо за результатами їх вибору на 1 етапі не були сформовані групи (15-30 ос.). На виконання ст. 62 п. 1 абз. 15 ЗУ «Про вищу освіту», з метою забезпечення чіткої організації вибору навч. дисц. студентами ТДАТУ згідно нак. №35-ОД від 25.02.20р. з березня започатковано вибір дисц. студентами на 2020-2021н.р. автоматизовано. Студентам необхідно ознайомитися з процедурою вибору дисц. (Положення) та за допомогою отриманих паролів доступу до особистого кабінету на базі Moodle здійснити вибір дисц. До 2019 р. вибір здійснювався на основі поданих заяв до формування індив. навч. плану з переліку дисц., які прописані в переліку компонент ОП (п.2.1.). ВК передбачає можливість формування вибіркового блоку дисц. (майно). На основі відомостей самооц., встановлено, що можливість формування індив. освіт. траєкторій здобувачів була обмежена, тому що не представлені альтернативи тим ОК, які прописані у вибірк.компонентах ОП п.2.1. Ознайомившись з запровадженням процедури автоматиз. вибору дисц. на базі електр. системи Moodle з'ясовано, що ЗВО уже надає можливість широкого вибору дисц. і на цій основі формувати індив. навч. план. На зустрічі із фокус-групою здобувачі продемонстрували, що вони володіють процедурою обрання вибірк. дисц.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає змогу здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності. В більшості це відбувається за рахунок навчальних практик в обсязі 11 кредитів ЄКТС, в тому числі у 2-му семестрі (Вступ до фаху, 3 кредити ЄКТС), 4-му семестрі (Міжнародної економіки та ЗЕД, 4 кредити ЄКТС), та 6-му семестрі (Економіка, 4 кредити ЄКТС). Проведення навчальних практик здійснюється у відповідності до розроблених силабусів та робочих програм навчальних практик (<http://feb.tsatu.edu.ua/faculty/departament-of-economics/teaching/practical-training/#to-main>). На завершальному етапі навчання у 8-му семестрі студенти проходять виробничу практику на конкретних підприємствах. На виробничу практику відводиться 5 кредитів ЄКТС. Проведення виробничої практики здійснюється у відповідності до методичних вказівок до проведення комплексної виробничої практики з професійної підготовки для здобувачів вищої освіти ОП «Бакалавр» зі спеціальності 051 «Економіка» (<http://feb.tsatu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/Methodichni-vkazivki-do-virobnichoyi-praktiki.pdf>).

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям через вивчення дисциплін: «Українська мова (за професійним спрямуванням)», «Філософія», «Іноземна мова», «Історія та культура України», «Соціологія», «Господарське право». ОП «Економіка» передбачає набуття здобувачами вищої освіти відповідних соціальних навичок, що визначені РН1, РН2, РН7. За результатами роботи у фокус групах зі здобувачами вищої освіти підтверджено їх вміння працювати в команді, здійснювати міжособистісне

спілкування, креативно мислити та готовність до діалогу ОП забезпечує дану навичку за рахунок ОК1, ОК2, ОК4, ОК5, ОК6, ОК7.

7. Зміст освітньої програми урахуває вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

За наслідками аналізу змісту навчального плану, а також освітніх компонентів ОП встановлено, що за циклом загальної підготовки аудиторне навантаження становить 51 % від загального обсягу годин, а за циклом професійної підготовки 43% від загального обсягу годин, що виділено для обов'язкових дисциплін, що свідчить про достатню кількість годин для засвоєння навчального матеріалу, а також рівномірне та не надмірне навчальне навантаження на здобувачів вищої освіти. В ході спілкування зі здобувачами вищої освіти не встановлено фактів порушення графіку навчального процесу та розкладу занять. Дані подані коректно, обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) дійсно реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Відповідно до ст.9 ЗУ «Про вищу освіту», ст. 47 ЗУ «Про фахову передвищу освіту», підп. 5 п. 4 Положення про МОН України, затвердженого постановою Кабміну України від 16.10.2014 р. №630 (зі змінами), та на виконання п. 10 Плану заходів з реалізації Концепції підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти, затвердженого розпорядженням Кабміну України від 30.04.2019 р. №214-р, ТДАТУ увійшов до затвердженого переліку закладів передвищої та вищої освіти для впровадження упродовж 2019-2023 років пілотного проекту з підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти. Наказ МОН України №1296 від 15.10.2019 р. Згідно наказу МОН України в університеті розроблено Положення про порядок організації та проведення дуального навчання в ТДАТУ. Організація співпраці між роботодавцем, ЗВО та здобувачем є заключення трьохсторонньої угоди і отримання останнім атестаційного листа з бази навчання. Здобуття компетентностей на виробництві з програмними результатами навчання ОП узгоджується через розробку для кожного здобувача програми практичного навчання з переліком робіт, що дають змогу набути відповідних компетентностей, що передбачені ОП. В окремих випадках згідно розробленого Положення про порядок навчання студентів за індивідуальним графіком (студентка 2 курсу Топалова А.А., переведена на навчання за індивідуальним графіком за заявою, у зв'язку з народженням доньки) , яке в певній мірі відтворює елементи такого навчання.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Достатньо багато уваги приділяється фаховій мовній підготовці з англійської мови, значна увага приділяється навчальній практиці за відповідними напрямками спеціальності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

На думку експертної групи необхідно переглянути зміст освітньої програми щодо формування вибіркової компоненти відповідно до запровадженої практики вибору дисциплін в університеті. В навчальному плані внести зміни щодо виведення з обов'язкової компоненти позакредитну дисципліну «Фізичне виховання». Передбачити можливість викладання цієї дисципліни за рахунок годин обов'язкової або вибіркової компоненти. З метою забезпечення якості підготовки фахівців зі спеціальності «Економіка» доцільно визначити чіткі критерії в Положенні про порядок організації та проведення дуального навчання в Таврійському державному агротехнологічному університеті, щодо процедури переведення студентів на дуальне навчання, а також посилення вимог з забезпечення виконання навчального плану студентами, які переведені на дуальне навчання. Розширити практику запровадження інноваційних форм навчальних занять для дуального навчання.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Структура ОП передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами навчальних дисциплін у обсязі 60 кредитів ЕКТС. ОП відповідає критерію, однак є несуттєві недоліки, визначені вище.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому розміщені на веб сторінці університету у вільному доступі (<http://www.tsatu.edu.ua/pk/vstup/>). Під час спілкування із здобувачами освіти фактів та ознак дискримінації при вступних випробуваннях виявлено не було. В межах зустрічі із здобувачами освіти, працівниками університету та відповідальними за профорієнтаційну роботу, встановлено достатньо прозорий і доступний механізм інформування абітурієнтів, а також форми та методи співпраці.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому ТДАТУ <http://www.tsatu.edu.ua/pk/vstup/pravyly-priyomu/> розроблені Приймальною комісією затверджені Вченою радою університету на основі «Умов прийому до ЗВО України» <https://cutt.ly/vrAfgm7> та МОН України, в яких перелік предметів ЗНО на місця державного бюджету визначаються на державному рівні, для вступу на контрактну форму затверджується рішенням Вченої ради факультету із залученням гаранта ОП. При вступі на ОП «Економіка» основним предметом ЗНО обрано українську мову та літературу, наступною за пріоритетністю є Історія України. Зі спеціальності 051 «Економіка» на базі ОКР «молодший спеціаліст» правила прийому встановлюють обсяг ОП 120 кредитів ЄКТС. Зміст фахового вступного випробування (<http://www.tsatu.edu.ua/pk/vstup/prohramy-vuprobuvan/>) визначається вимогами ОП до фахових компетенцій відповідно структурно-логічній схемі підготовки фахівців 1-2 року навчання. Програма фахових вступних випробувань перезатверджується щороку, змістовні коригування відбуваються відповідно до змін ОП

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Наявні в Таврійському державному агротехнологічному університеті імені Дмитра Моторного документи і наведені в звіті про самооцінювання приклади чітко регламентують питання визнання результатів навчання в інших ВНЗ, вони наявні у відкритому доступі на сайті університету. Визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО регулюється «Положенням про порядок перезарахування навчальних дисциплін та визначення академічної різниці в Таврійському державному агротехнологічному університеті імені Дмитра Моторного <http://www.tsatu.edu.ua/nmc/wp-content/uploads/sites/52/polozhennja-pro-perezarahuvannja-ta-akademichnu-riznycju-2019-2.pdf>; Положенням про академічну мобільність студентів ТДАТУ» <http://www.tsatu.edu.ua/nmc/wp-content/uploads/sites/52/Polozhennja-pro-akademichnu-mobilnist.pdf>; «Положенням про порядок переведення, поновлення та відрахування студентів у Таврійському державному агротехнологічному університеті» http://www.tsatu.edu.ua/nmc/wp-content/uploads/sites/52/5-1od-polozhennja-pro-vidrahuvannja_merge.pdf. Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Посилаючись на автономність ЗВО, задекларовано відсутність правил зарахування результатів неформальної освіти. Під час спілкування із здобувачами освіти було виявлено зацікавленість у появі таких правил і використанні результатів неформальної освіти в навчальному процесі.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Відповідність вступних вимог законодавству, відсутність ознак упередженості і дискримінації.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

На думку членів експертної групи варто: заохочувати розвиток академічної мобільності здобувачів освіти як на внутрішньому так і на зовнішньому рівні і сприяти зарахуванню результатів навчання, здобутих під час мобільності. Дослідити можливі переваги та проблемні моменти впровадження в освітню програму процедури зарахування результатів неформальної освіти і спробувати започаткувати таку практику.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Всі обов'язкові формальні процедури, стосовно доступу до освітньої програми реалізовані. Недоліки є несуттєвими. Їх виправлення поліпшить якість освітньої програми, але вони не є критичними для її існування.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Цілі освітньої програми «Економіка» повністю відповідають місії та стратегії ЗВО, про що свідчить затверджений документ «Стратегія розвитку Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного на 2019-2029 роки» (затвердженого на засіданні конференції трудового колективу ТДАТУ ім. Д.Моторного (протокол № 1 від 30 серпня 2019 р.): <http://www.tsatu.edu.ua/wp-content/uploads/strategija-tdatu.pdf>). Фахівцями відділу моніторингу якості освітньої діяльності проводились онлайн-опитування у вигляді анкетування в 1 семестрі 2019-2020 н.р. для з'ясування рівня задоволеності студентів якістю освітнього процесу за ОП «Економіка». Показник задоволеності студентів становить 86,9 %. Існує певна невідповідність програмних результатів наведених в силабусах із програмними результатами в матриці відповідності програмних результатів і освітніх компонентів ОП (Наприклад: ОК 30 Навчальна практика «Економіка» в матриці відповідності програмних результатів та освітніх компонентів ОП забезпечує РН 6, РН 10, РН 17, а в силабусі і таблиці 3 самоаналізу - РН 10, РН 12, РН 13, РН 16, РН 17).

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Учасникам освітнього процесу своєчасно, у доступній і зрозумілій формі за різними інформаційними каналами, на безоплатній основі надається інформація про цілі, зміст, ОК, ПРН (оприлюднена у відкритому доступі в мережі Інтернет інформація про ОП; Положення про організацію та контроль якості навчальних занять у ТДАТУ; Положення про оцінювання знань студентів ТДАТУ за вимогами кредитно-модульної системи організації освітнього процесу; Положення про порядок перезарахування навчальних дисциплін та визначення академічної різниці в ТДАТУ; графік навчального процесу; силабуси; перелік вибіркових дисциплін; Положення про проведення практик студентів ТДАТУ; система дистанційного навчання - науково-інформаційний портал. Під час виїзної акредитації було з'ясовано, що здобувачі вищої освіти за ОП мають доступ до усієї необхідної для забезпечення якості освіти інформації на різних носіях, володіють інформацією про процедуру вибору вибіркових дисциплін, про систему і критерії оцінювання, про процедуру перезачаї заборгованостей і нарахування академічних стипендій за результатами навчання. Фахівцями відділу моніторингу якості освітньої діяльності проводились онлайн-опитування у вигляді анкетування в 1 семестрі 2019-2020 н.р. для з'ясування рівня задоволеності студентів якістю освітнього процесу за ОП. Показник зрозумілості студентами мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін становить 95,7 %

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Реалізація ОП, дозволяє стверджувати, що наведені в ній ОК забезпечують поєднання навчання і наукових досліджень. Здобувачі беруть участь у підготовці тез доповідей для щорічної кафедральної конференції, зразкові доповіді студентів публікуються у збірниках наукових праць студентів та магістрантів ТДАТУ. В рамках освітньої діяльності за ОП та тематики наукових досліджень на кафедрі працюють науково-дослідні гуртки «Економіка макрорівня: сучасний стан та особливості регулювання», «Міжнародна економіка на сучасному етапі», «Механізм функціонування підприємства в ринкових умовах. Студенти, беруть участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт, що проводиться у ТДАТУ. Студентами Шостак А.О. та Греджевим І.В. було зайнято призове місце за участю у II турі. Викладачі здійснюють дослідження у контексті ОК, що засвідчує перелік їх публікацій на авторських сторінках системі Google Scholar. НПП кафедри був започаткований академічний бізнес-інкубатор за підтримки Державної організації «Регіональний фонд підтримки підприємництва в Запорізькій області». Учасниками проекту були студенти ОП «Економіка» Зінченко В.В., Чучман Ю.А., Шеремет Ю.Д. НПП кафедри бізнес-консалтингу та міжнародного туризму є членами громадської організації «Інновації та соціально-економічні ініціативи» й розробниками beta-версії інтерактивної інвестиційної карти Мелітополя та інвестиційного порталу міста. Членами громадської організації подано заявку на грант проекту «PROMIS» – просування продукції МСП м. Мелітополя на зовнішні ринки

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

На ОП у 2019 р. здійснено четвертий набір здобувачів вищої освіти. З урахуванням затвердженого Стандарту вищої освіти за спеціальністю 051 Економіка, наказ № 1244 від. 13.11.2018 р., попереднього досвіду реалізації ОП, наданих рекомендацій стейхолдерів на засіданні робочої групи щодо супроводження ОП (протокол № 1 від 28.11.2018 р., протокол №2 від 14.12.2018 р.) та рішенням кафедри бізнес-консалтингу та міжнародного туризму (протокол № 9 від 19.03.2019 р.) було внесено зміни до ОП, зокрема введено в дію освітні компоненти – «Інформаційно-комп'ютерні технології», «Економіка фірми». Безпосередньо механізм оновлення змісту освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі певною мірою відпрацьований у нормативних документах, таких як: Положення про організацію освітнього процесу в ТДАТУ; Положення про освітні програми в ТДАТУ. У деяких силабусах пропонується застаріла література (10 і більше років), що не забезпечує оновлення змісту освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик, зокрема, з дисциплін Менеджмент, Економічна діагностика, Маркетинг, Історія економіки та економічної думки, Аналіз галузевих ринків, Економетрія, Господарське право, Соціологія, Філософія, Українська мова, Комплексна виробнича практика з професійної підготовки.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Володіння викладачами іноземними мовами (Кальченко С.В. - магістр, професійна кваліфікація "Викладач англійської мови та світової літератури. Перекладач англійської мови"), персональні гранти на проходження міжнародного стажування НПП (Бабкіна Т.В., Попова Т.В.) та наукові дослідження НПП, що безпосередньо відповідають за зміст ОП та викладають на ній, опубліковані у журналах, що індексуються у міжнародних наукометричних базах Scopus та Web of Science значною мірою впливають на формування і забезпечення інтернаціоналізації діяльності ТДАТУ. Для реалізації програм міжнародної академічної мобільності на базі ТДАТУ функціонує Відділ міжнародних зв'язків. ЗВО практикує програми подвійного диплому в Університетах Європи. Студентка 4 курсу ОП «Економіка», Утьєва Д.М. група 41- ЕМ, готує пакет документів для вступу до Університету прикладних наук Анхальта (Німеччина) у 2020 році. Студенти мають можливість проходити стажування у аграрних підприємствах Європи, Америки та Австралії. НПП та здобувачі вищої освіти беруть участь у міжнародних конференціях поза межами ЗВО. Більшість викладачів запроваджують актуальні досягнення науки у рамках своїх дисциплін завдяки міжнародним стажуванням: МНЦ «Кармель» ім. Голди Меїр в Ізраїлі 24.07.2016-19.08.2016 р. (Бабкіна Т.В.), Варненський Університет менеджменту у Болгарії 6.05.2019-11.09.2019 р (Кальченко С.В.), Лейбніц Інститут аграрного розвитку у Німеччині (IAMO) 0.03.2019-17.03.2019 р та Університет штату Пенсильванія у США 15.01.16-9.05.16 р (Попова Т.В.).

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Навчання і викладання за освітньо-професійною програмою здійснюється здебільшого з використанням традиційних форм і методів навчання. Наявність силабусів, робочих програм залучення до процесу навчання, роботодавців, застосування системи дистанційного навчання, результатів анонімного незалежного анкетування дозволяють отримувати зворотній зв'язок, на основі якого розробляються рекомендації для покращення якості надання освітніх послуг. За інформацією студентів, форми навчання і викладання на ОП відповідають принципам академічної свободи. Для забезпечення якості вищої освіти та відповідності ОП цілям й очікуванням, як здобувачів вищої освіти, так і роботодавців, гарантом, групою розробників ОП, робочою групою спеціальності 051 "Економіка", на засіданнях робочої групи, кафедри, вченої ради факультету та університету проводиться обговорення змісту ОП на основі моніторингу і оновлення освітніх компонент ОП, що відображаються в навчальних планах

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

З метою сприяння досягненню заявлених у ОП цілей та ПРН, дотримання студентоцентрованого підходу та відповідності принципам академічної свободи, рекомендується: використовувати більш ефективні методи навчання для різних освітніх компонент (кейс-стаді, бізнес-симуляції, тренінги, ділові ігри у т.ч., що викладаються іноземною мовою). Узгодити програмні результати в силабусах із програмними результатами в матриці ОП. У деяких силабусах пропонується оновити список рекомендованих джерел.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

ОП в цілому узгоджена із якісними характеристиками за підкритеріями 4.1-4.5. Освітня діяльність за цією програмою загалом відповідає Критерію 4 із рекомендаціями, що не знижують загальну оцінку за критерієм.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів регулюються Положенням про організацію освітнього процесу ТДАТУ. Відповідно до Положення існують чотири форми контрольних заходів: поточний, підсумково-модульний, семестровий та самоконтроль. Основними з них є ПМК, що за особливості освітньої компоненти складається декілька разів на рік та семестровий контроль у вигляді диференційованого заліку та семестрового екзамену. Інформація щодо форм контрольних заходів та критерії оцінювання знаходиться у силабусах дисциплін і регулюється Положенням про кредитно-модульну систему організації навчального процесу підготовки фахівців в ТДАТУ. В університеті запроваджено систему Osvita для контролю поточної успішності студентів. З першого дня навчального семестру на кожну навчальну групу формується пакет електронних форм, за допомогою яких здійснюється контроль навчального процесу. В електронний журнал викладачами вносяться відомості щодо поточної успішності кожного студента групи. Інформація про поточну успішність студентів оновлюється щодня. Модуль дозволяє відстежувати викладачів, які вводять інформацію про успішність із затримками

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

У пункті 3 освітньої програми зазначено, що формою атестації є єдиний державний кваліфікаційний екзаме́н, що відповідає вимогам Стандарту вищої освіти за спеціальністю 051 “Економіка” для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти; атестація здійснюється Державною екзаменаційною комісією, що потребує узгодження з Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти в ТДАТУ (наказ № 64-ОД від 12.05.2016 р.), де зазначено, що атестація має здійснюватись Екзаменаційною комісією.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об’єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедури та правила проведення контрольних заходів, що були визначені у пункті 4 Положенні про організацію освітнього процесу обґрунтовані в ході проведення зустрічей із здобувачами освіти, студентським самоврядуванням та викладачами даної освітньої програми. Моніторинг знань студента проводиться протягом всього навчального процесу і виконанням усіх контрольних точок дисципліни і відображається у електронному журналі, що доступний у навчально-інформаційному порталі ТДАТУ. Курсові роботи (проекти) оцінюються комісією, до складу якої входить декілька НПП. Порядок ліквідації академічних заборгованостей визначено у тимчасовому Положенні про порядок ліквідації академічних заборгованостей студентів ТДАТУ за КМСОНП (<http://www.tsatu.edu.ua/nmc/wp-content/uploads/sites/52/Pologennya-pro-poruyadok-likvidacii-zaborgovanosti.pdf>). Студенти можуть подавати апеляцію на будь яку підсумкову оцінку за іспит. Порядок розгляду апеляції визначено у тимчасовому Положенні про апеляцію результатів підсумкового контролю з дисципліни (<http://www.tsatu.edu.ua/nmc/wp-content/uploads/sites/52/pologennya-pro-apelyaciu-rezultativ-PMK.pdf>). Здобувачі ОП “Економіка” не ініціювали процедуру оскарження результатів навчання.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Стандарти, політика та процедури дотримання доброчесності визначені у Кодексі честі (<http://www.tsatu.edu.ua/wp-content/uploads/kodeks-chesty-tdatu.pdf>) та Положенні про систему запобігання та виявлення академічного плагіату серед здобувачів вищої освіти в Таврійському державному агротехнологічному університеті (http://www.tsatu.edu.ua/nmc/wp-content/uploads/sites/52/86-od-2017-polozhennja-pro-sistemu-antyplahiatu-v-tdatu-2017_merge.pdf) і є достатньо чіткими і зрозумілими для усіх учасників освітнього процесу, що було підтверджено фокус-групами зі стейкхолдерами. Популяризація академічної доброчесності, як сукупності правил та етичних норм здійснюється на зустрічах з куратором групи, на виховних заходах бібліотеки. Для перевірки курсових робіт, наукових праць та дипломних робіт використовується система “Etxt Антиплагіат”. Результати перевірки є у загальному доступі на сайті факультету (<http://feb.tsatu.edu.ua/faculty/departament-of-economics/teaching/kursove-proektuvannya/#to-main>). Крім того, проводилось опитування здобувачів освіти з приводу якості освіти та доброчесності (<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSffzgXkQ7g2jtIE4oFSTB3xmW9emg3p5cVxclZW7EhpjwH8QA/viewform>). Результати представлено відділом моніторингу на сайті університету (<http://www.tsatu.edu.ua/nmc/wp-content/uploads/sites/52/monitorynh-zdobuvachiv-po-op-ekonomika.pdf>). На базі університету функціонує електронний інституційний репозитарій, через який надано доступ до наукової діяльності НПП, студентів, аспірантів (<http://elar.tsatu.edu.ua/>)

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Контрольні заходи, незалежно від форми (екзамен, залік, диференційований залік, модуль), заздалегідь оприлюднені в силабусах та Положенні про організацію освітнього процесу в ТДАТУ імені Дмитра Моторного (наказ № 238-ОД від 31.10.2019 р.). Це дає змогу здобувачам до вступу на ОП чи перед початком семестру сформувати собі певні орієнтири щодо навчання, а також ефективно побудувати свій процес самопідготовки, щоб підійти до певного виду контрольного заходу максимально готовим. Також дане завдання здобувачам полегшує система дистанційного навчання Atutor, де все додатково освітлюється. Ще однією сильною стороною є система антиплагіату та Положенні про систему запобігання та виявлення академічного плагіату серед здобувачів вищої освіти в ТДАТУ імені Дмитра Моторного, що доводить роботу ЗВО у напрямку забезпечення академічної доброчесності. В університеті запроваджено систему Osvita для контролю поточної успішності студентів

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Узгодити ОП з Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти в ТДАТУ, хто має здійснювати атестацію здобувачів вищої освіти.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

ОП в цілому узгоджена із якісними характеристиками за підкритеріями 5.1-5.4. з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Кількісний та якісний склад науково-педагогічних працівників, які забезпечують реалізацію освітньо-професійної програми «Економіка» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти відповідають чинним Ліцензійним вимогам та навчальним дисциплінам, які вони забезпечують. В додатку до звіту наведено підтвердження академічної та професійної кваліфікації викладачів

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Розроблено Положення про проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад або обрання за конкурсом науково-педагогічних працівників Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного та укладання з ними трудових договорів (контрактів)» (наказ № 206-ОД від 03.10.2019 р), що регламентує процедуру конкурсного відбору викладачів з урахуванням їх професійних якостей. Основним критерієм відбору є професіоналізм претендента, зокрема: відповідність здобутої претендентом освіти посаді, на яку оголошується конкурс; наявність наукових та вчених звань; стаж науково-педагогічної роботи; рівень науково-теоретичного рівня викладання дисциплін; авторство підручників, посібників та іншої методичної літератури, монографій, статей; участь претендента у різного роду конференціях. ЗВО має право для оцінювання рівня професійної кваліфікації претенденту, який обирається вперше в університеті кафедра призначає проведення пробних (відкритих) лекції чи практичного (лабораторного) заняття. Відкритий конкурс дає можливість залучити кращих викладачів на ОП.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

За результатами спілкування з фокус-групою роботодавців, з'ясовано, що фахівці різних компаній та представники державних органів систематично залучаються до організації та реалізації освітнього процесу і спеціальних загальноуніверситетських заходів, а саме Днів кар'єри, під час яких студенти можуть ознайомитися із пропозиціями щодо роботи, заповнити заявки, подати резюме та працевлаштуватися. На регулярній основі роботодавці проводять для студентів ознайомлюючі екскурсії, в результаті яких є можливість пройти практику і працевлаштуватися. Освітнім процесом передбачено проходження різних видів практик студентами ОП на базі підприємств та інших суб'єктів господарювання, що сприяє тісному контакту здобувачів освіти та роботодавців (з'ясовано наявність договорів з підприємствами і організаціями на проходження виробничої практики студентами даної ОП)

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Професіонали - практики, експерти галузі, представники роботодавців залучаються до проведення лекційних занять (Безух А.М. - співробітник юридичної служби ВАТ «Мелітопольський елеватор» дисципліни «Договірна робота в ЗЕД»). НПП кафедр, які викладаю на ОП «Економіка» також мають досвід практичної роботи, адже працюють/працювали на підприємствах: 1) Цап В.Д. - фінансовий директор ПП «Аскон» Якимівського району Запорізької області (з 2003 року по 2020 рік), голова Мелітопольської районної державної адміністрації з лютого 2020 року; 2) Яворська Т.І. - головний економіст колгоспу «Аврора» Дунаєвецького району Хмельницької області 1988-1989 роки; 3) Трачева Д.М. - експерт-дорадник з напрямку „Економічне дорадництво”, свідоцтво № 94 від 31.07.08 р.по даний час.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

В структурі університету функціонує інститут підвищення кваліфікації, на базі якого здійснюється співпраця НПП із господарюючими суб'єктами на засадах стажування. В університеті функціонує Вища школа педагогічної майстерності, діяльність якої спрямовано на проведення навчально-методичних семінарів, ознайомлення з сучасними інноваційними технологіями навчання і виховання; впровадження в навчально-виховний процес ефективних методик та методичних прийомів; вивчення та впровадження в практику передового педагогічного досвіду, сучасних інноваційних методів викладання та виховання у ВШ. План роботи ВШПМ на 2019-2020 рр. розміщений на сайті. З метою моніторингу професійного рівня викладача служба контролю за якістю ЗВО проводить Моніторинг оцінювання здобувачами вищої освіти рівня викладання навчальних дисциплін науково-педагогічними працівниками. Відповідні перевірки проводяться двічі на рік, отримані результати порівнюються із відповідними показниками в розрізі дисципліни. Під час фокус-групи зі студентами з'ясовано, що проводяться опитування здобувачів та зовнішніх стейкхолдерів щодо якості викладання дисциплін ОП. Під час фокус-групи з НПП підтверджено, що ЗВО фінансує поїздки викладачів на науково-практичні конференції (наказ № 305-В від 9.10.2019 р. про відрядження Демчук О.М., Трачової Д.М на конференцію у “Львівську політехніку”, наказ № 312-В від 18.10.2019 р. про відрядження Нестеренко С.А. в Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу)

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

В університеті сформовано систему заохочення за успіхи в роботі, яка регулюється Положенням про преміювання працівників ТДАТУ імені Дмитра Морного (наказ № 283-ОД від 28 грудня 2019 року). Преміювання НПП проводиться за: досягнення високих результатів у підвищенні ефективності та якості навчальної, методичної, науково-дослідної, виховної роботи, проявлення творчої ініціативи, новизни ідей у вирішенні науково-навчально-виховних, виробничих та інших завдань; за особисті наукові досягнення, які є значущими для Університету та за успішну інноваційну роботу; за показниками роботи за рік на основі результатів рейтингової оцінки, а також за особисті наукові досягнення, які є важливими для рейтингових оцінок Університету; за особисті наукові досягнення, які є важливими для рейтингових оцінок Університету (публікація 2 статей у SCOPUS або Web of Science – 1 мінімальну зарплату, за кожен бал підвищення індексу Гірше у системі Scopus у розмірі середньомісячної заробітної плати, премія виплачується за фактом їх підтвердження). За результатами рейтингової оцінки роботи викладачів 10 % викладачів (перших в рейтингу) отримують доплати до заробітної плати у розмірі 10 %.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів в частині відрядження їх на конференції та стажування за кошти університету. Гарною практикою викладання на ОП є залучення професіоналів-практиків до організації та реалізації освітнього процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Слабких сторін та недоліків у контексті Критерію 6 експерти не виявили

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ОП в цілому узгоджена із якісними характеристиками за підкритеріями 6.1-6.6. Освітня діяльність за цією програмою відповідає Критерію 6. На думку експертів в ЗВО створена дієва система мотивації НПП до саморозвитку і стимулювання розвитку викладацької майстерності.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Фінансові ресурси ОП формуються із залученням коштів бюджету ЗВО та додаткових джерел – грантового і проектного фінансування. Всі аудиторії кафедри обладнані мультимедійними засобами, є доступ до Wi-Fi та Інтернет. ПЗ комп'ютерного класу дозволяє забезпечувати реалізацію цілей та завдань, якісної підготовки здобувачів. Наук. бібліотека ТДАТУ забезпечує доступ до відкритих архівів, пошукової платформи WoS, бібліографічної і реферативної бази даних Scopus у вільному доступі. По кожному компоненту ОП розроблено навчально-методичне забезпечення, що включено до навчально-інформаційного порталу університету. Кожен з учасників осв. процесу за особистим логіном та паролем має вільний доступ до платформи для самопідготовки. Портал працює цілодобово, є можливість електронного листування з викладачами. У розпорядженні є фонди наукової бібліотеки, абонементний відділ, зал електронних ресурсів. Проте кількість примірників нової навчальної літератури необхідної для ОП є досить незначною, доцільно поповнити бібліотечні фонди сучасними навчальними посібниками та підручниками. Наявна соціальна інфраструктура: Спортивний клуб ТДАТУ «Таврія-університет», їдальня, гуртожиток, послуги медсестри, психолога. Загалом матеріально-технічні ресурси цілком достатні для реалізації ОП. Відомості про кількісні та якісні показники МТЗ освітньої діяльності розміщені на офіційному сайті. Проводиться робота з поповнення матеріально – технічної бази. Потреба в цих ресурсах визначається у процесі навчання з урахуванням пропозицій всіх учасників осв. процесу.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Огляд матеріально-технічної бази, що використовується під час реалізації ОП, спілкування зі здобувачами вищої освіти та викладачами підтверджує, що заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ до інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для освітньої діяльності в межах ОП. В процесі спілкування із співробітниками, викладачами та здобувачами освіти в ТДАТУ фактів платного доступу до інфраструктурних, інформаційних та інших ресурсів виявлено не було. Шляхом опитування визначають питання, що потребують вирішення.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

За результатами спілкування зі здобувачами вищої освіти, науково-педагогічного персоналу встановлено, що в ТДАТУ значна увага приділяється здоров'ю, проводяться заходи щодо покращення якості надання послуг у спортивних секціях. В університеті проводяться регулярні заходи направлені на пропаганду здорового способу життя, гендерної рівності протидію булінгу тощо. Питання безпечності життя та здоров'я здобувачів вищої освіти відображені у стратегії ЗВО в розрізі покращення матеріально-технічної бази <http://www.tsatu.edu.ua/wp-content/uploads/strategija-tdatu.pdf>. В ТДАТУ створено психологічну службу, яка надає безкоштовну підтримку здобувачам вищої освіти. Практичний психолог, який працює на постійній основі, проводить зустрічі зі студентами на кураторських годинах, рольові ігри, індивідуальні консультації з метою виявлення та покращення психологічного клімату. Для забезпечення постійного керівництва навчально-виховним процесом у кожну студентську групу призначаються куратори (наставники). Куратори спонукають студентів до активної протидії проявам аморальності, правопорушенням, бездуховності, антигромадській діяльності – справа, яка потребує серйозної підготовки і кропіткої праці всіх, хто причетний до освіти і виховання.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Освітнє середовище Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного періодично удосконалюється на основі результатів запровадженого опитування серед здобувачів вищої освіти. Комунікаційні зв'язки учасників освітнього процесу формуються за допомогою інституту кураторства <http://www.tsatu.edu.ua/studentske-zhyttya/kuratorstvo/> та студентського самоврядування <http://www.tsatu.edu.ua/studentske-zhyttya/studentska-rada/>. Результати спілкування зі здобувачами вищої освіти підтверджують роботу кураторів випусканої кафедри ОПП. Інформаційна підтримка студентів здійснюється за допомогою навчально – інформаційного порталу <http://nlp.tsatu.edu.ua/>. Проведення індивідуально-консультаційної роботи здійснюється за окремим графіком консультацій. Корпоративна пошта та пошта сайту кафедри завжди відкрита для листування. Соціальна підтримка здобувачів вищої освіти надається профспілковим комітетом та визначена у Положенні про профспілкову організацію <http://www.tsatu.edu.ua/profkom/wp-content/uploads/sites/53/polozhennjaprofkomu-tdatu.pdf>. Практичний психолог в процесі реалізації запланованих заходів, слідує за психічним станом здоров'я здобувачів освіти та психологічним кліматом у студентських групах. Задоволеність ЗВО з освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки визначається за результатами опитувань ЗВО <http://www.tsatu.edu.ua/nmc/wpcontent/uploads/sites/52/monitorynh-rivnja-vykladannja.pdf>.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

ТДАТУ створено достатні умови для реалізації права на освіту осіб з особливими освітніми потребами. Для осіб з особливими освітніми потребами за ОП є можливість надання за індивідуальним графіком навчання або у формі дистанційного навчання (Положення про дистанційне навчання в Таврійському державному агротехнологічному університеті). За окремими договорами, набуття професійних навичок за ОП “Економіка” може здійснюватися шляхом дуальної освіти. Інформування про право на освіту відповідної категорії вступників проводиться шляхом роз'яснення спеціальних умов участі у конкурсному відборі деяких категорій вступників при вступі для здобуття вищої освіти <http://www.tsatu.edu.ua/pk/wp-content/uploads/sites/48/dodatok-7-pp-2020.pdf>. Навчальні корпуси університету облаштовані пандусами, у багатоповерховому навчальному корпусі №2 функціонують два пасажирські ліфти, 1 ліфт - вантажно-пасажирський, що дає змогу відвідати навчальні аудиторії особам з особливими потребами. Комунікаційні зв'язки між учасниками освітнього процесу відбуваються з використанням інформаційного порталу, на якому по кожній дисципліні розміщено необхідний матеріал. Ресурси наукової бібліотеки дають можливість користуватись послугами та інформацією у межах ЗВО і за умов віддаленого доступу. Дистанційно студентам доступний електронний інституційний репозитарій <http://elar.tsatu.edu.ua/>. Ці послуги у вільному доступі та безкоштовно.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

У ТДАТУ в 2017 р. була затверджена «Антикорупційна програма ТДАТУ». В цій програмі визначені основні положення правовідносин адміністрації університету, працівників та студентів. Програма містить чіткий порядок звітування та відвідування нагляду і контролю за проявами корупції в університеті. На сайті університету передбачена сторінка повідомлення про прояви корупції з зазначенням електронної адреси уповноваженої особи <http://www.tsatu.edu.ua/prouniversytet/protydija-korupciji/povidomlennja-pro-projavu-korupciji/>. Згідно «Положення про розгляд студентських звернень та скарг у ТДАТУ» письмові та усні звернення студентів, а також критичні зауваження, які в них містяться, підлягають систематичному, але не менше як одного разу на півріччя, аналізується й узагальнюються. З метою запобігання можливих фактів корупції в ТДАТУ проводиться анонімне анкетування (паперове) <http://www.tsatu.edu.ua/pro-universytet/protydijakorupciji/novyny-2/>, (онлайн) <https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSffzgXkQ7g2jtIE4oFSTB3xmW9emg3p5cVxclZW7EhpjwH8QA/viewform>. За результатами роботи у фокус-групах зі студентами відмічено достатню обізнаність відносно дискримінації та насильства. У рамках провадження ОП випадків звернення здобувачів до вказаних комісій з питань конфліктних ситуацій не було. Експерти рекомендують адміністрації університету оновити плани заходів запобігання та протидії корупції на 2020 рік. (<http://www.tsatu.edu.ua/pro-universytet/protydija-korupciji/antikorupcijna-prohrama/>)

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Матеріально-технічні ресурси є цілком достатніми для забезпечення діяльності, що пов'язано з реалізацією освітньої програми “Економіка”. Можливість використання системи електронного забезпечення навчання, яка дає можливість здійснювати дистанційний та інтерактивний доступ до методичних та поточних матеріалів дисциплін навчального плану. Серед здобувачів вищої освіти проводиться опитування щодо виявлення рівня задоволеності якості освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Обмежений доступ до програми навчання за подвійними дипломами з іноземними партнерами. Обмеженість диверсифікації можливостей здійснення міжнародної академічної мобільності. На думку експертів доцільно активізувати роботу спрямовану на залучення грантового фінансування. Особливо у напрямку участі викладачів і здобувачів освіти у проектах міжнародного співробітництва. Експерти рекомендують адміністрації університету оновити плани заходів запобігання та протидії корупції на 2020 рік.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ЗВО значну увагу приділяє роботі, що спрямована на формування освітнього середовища сприятливого для всіх учасників ОП, і викладачів і здобувачів вищої освіти. Перевагою ТДАТУ є достатня матеріально-технічна база університету, факультету (окремий корпус), кафедр (окремі поверхи). В цілому освітня програма узгоджена із якісними характеристиками за підкритеріями критерію 7 і загалом відповідає визначеному критерію з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

З метою обґрунтованого розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм в ТДАТУ імені Дмитра Моторного розроблено та введено в дію Положення про освітні програми (наказ № 241-ОД від 31.10.2019 р.) (<http://www.tsatu.edu.ua/nmc/wp-content/uploads/sites/52/polozhennja-pro-osvitni-prohramy-v-tdatu-2019-1.pdf>). Розроблення нової, або внесення змін в існуючу ОП, підлягає громадському обговоренню протягом місяця, з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін (стейкхолдерів) (<http://feb.tsatu.edu.ua/faculty/departament-of-economics/teaching/obgovorennya-osvitnih-program/#to-main>), отримані рекомендації розглядаються на засіданні кафедри бізнес-консалтингу та міжнародного туризму, ОПП затверджується рішенням вченої ради і вводиться в дію наказом ректора. Тобто, визначені у Положенні періодичність та процедури оновлення ОП не порушуються.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Здобувачі вищої освіти залучаються до участі у процесі періодичного перегляду ОП через участь в засіданнях робочої групи. Також з ОП мають можливість ознайомитись члени студентського самоврядування та академічна спільнота. Не менш важливою складовою в процесі періодичного перегляду ОП є опитування здобувачів вищої освіти. Моніторинг ОП "Економіка" був проведений у вигляді анкетування студентів ОП.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

В ТДАТУ імені Дмитра Моторного до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості безпосередньо залучені роботодавці. Опитування роботодавців щодо задоволеності якістю підготовки фахівців у ТДАТУ здійснюється відповідно до Положення про опитування учасників освітнього процесу в ТДАТУ імені Дмитра Моторного http://www.tsatu.edu.ua/nmc/wp-content/uploads/sites/52/polozhennja-pro-opytuvannja-v-tdatu-2019-262-od_merge.pdf. З метою удосконалення якості вищої освіти у 1 семестрі 2019-2020 навчального року було проведено моніторинг задоволеності роботодавців якістю підготовки фахівців за ОП «Економіка». В опитуванні взяли участь 12 респондентів - роботодавці, в організаціях яких працюють студенти, що навчаються за дуальною формою навчання. Виявлений рівень взаємодії з роботодавцями дозволяє стверджувати, що така взаємодія носить серйозний та постійний характер. При реалізації ОП до навчального процесу реально залучаються професіонали-практики, експерти галузі, представники роботодавців.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

За ОП «Економіка» перший випуск здобувачів вищої освіти має відбутись у 2020 році. Майбутні випускники також матимуть змогу долучитись до онлайн-опитування випускників з метою виявлення рівня якості вищої освіти на ОП та надати інформацію про свій кар'єрний шлях, що буде корисним при організації взаємодії з ними при перегляді ОП. Університет співпрацює з ГО «Асоціація випускників ТДАТУ», яка сприяє професійній адаптації та працевлаштуванню випускників та оновленню інформацію про їх кар'єрне зростання.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Реагування на виявлені недоліки в ОП та освітній діяльності з реалізації ОП здійснюється в межах Положення про відділ моніторингу якості освітньої діяльності в ТДАТУ ім. Дмитра Моторного (наказ № 209-ОД від 1.11.2018 р.) <http://www.tsatu.edu.ua/nmc/wp-content/uploads/sites/52/polozhennja-pro-viddil-monitorynhu-tdatu-2.pdf>, Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у Таврійському державному агротехнологічному університеті імені Дмитра Моторного (наказ № 240-ОД від 31.10.2019р. <http://www.tsatu.edu.ua/nmc/wp-content/uploads/sites/52/polozhennja-pro-svzja-2.pdf>), Положення про організацію та контроль якості навчальних занять у Таврійському державному агротехнологічному університеті (наказ № 114-ОД від 30.05.2019 р. http://www.tsatu.edu.ua/nmc/wp-content/uploads/sites/52/polozhennja-pro-orhanyzacyju-ta-kontrol-jakosti-navchalnyh-zanjat-u-tdatu-2019-114od_merge.pdf), Статуту ТДАТУ ім. Дмитра Моторного (<http://www.tsatu.edu.ua/wp-content/uploads/statut-2019.pdf>), Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату серед здобувачів вищої освіти в ТДАТУ ім. Дмитра Моторного (наказ № 86-ОД від 29.06.2017 р.) http://www.tsatu.edu.ua/nmc/wp-content/uploads/sites/52/86-od-2017-polozhennja-pro-systemu-antyplahiatu-v-tdatu-2017_merge.pdf, Положення про рейтингове оцінювання діяльності кафедр Таврійського державного агротехнологічного університету наказ <http://www.tsatu.edu.ua/nmc/wp-content/uploads/sites/52/Pologennya-pro-reytingove-ocsnuvannya-kafedr.pdf>

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Зауважень та пропозицій, сформульованих під час попередніх акредитаційних експертиз не було, оскільки ОП акредитується вперше. При формуванні ОП її гарант і група розробників користувались Стандартом вищої освіти зі спеціальності 051 Економіка за першим (бакалаврським) рівнем (2018 р.).

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності ТДАТУ імені Дмитра Моторного передбачає використання набутих практик, притаманних кожному з п'яти інституційних рівнів забезпечення якості освіти, її належне функціонування передбачає розподіл повноважень щодо прийняття рішень та оцінювання між гарантом і розробниками ОП, кафедрами, факультетами, структурними підрозділами університету, здобувачами вищої освіти, студентського самоврядування та роботодавцями. З урахуванням рекомендацій зазначених стейкхолдерів в ТДАТУ імені Дмитра Моторного сформована внутрішня система забезпечення якості вищої освіти. Виявлені під час фокус-груп докази дозволяють стверджувати, що в ЗВО наявна культура якості в академічній спільноті, оскільки всі учасники процесу розробки, перегляду і реалізації ОП розуміють свою відповідальність щодо забезпечення якості вищої освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

В ТДАТУ імені Дмитра Моторного дотримуються процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм, до яких залучаються здобувачі вищої освіти та представники студентського самоврядування, академічна спільнота, представники роботодавців, з урахуванням рекомендацій яких сформована внутрішня система забезпечення якості вищої освіти. Також на етапі реалізації ОП проводиться опитування здобувачів вищої освіти, роботодавців та викладацького складу, з подальшим обговоренням на засіданнях кафедр, науково-методичних комісіях. Проведені опитування та анкетування здобувачів освіти та роботодавців, з метою виявлення пропозицій, щодо перегляду ОП «Економіка» показали, що результати чітко систематизовані та акумульовані

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

В процесі залучення здобувачів вищої освіти до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості рекомендується періодично проводити фокус-групи і включати представників здобувачів вищої освіти до груп розробників ОП із зазначенням їх у групі розробників.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Оскільки суттєвих недоліків за Критерієм 8 не виявлено, а слабкі сторони суттєво не впливають на загальну оцінку за даним критерієм, то експертна група прийняла спільне рішення оцінити відповідність Критерію 8 за рівнем В.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Університет має пакет затверджених внутрішніх нормативних документів, у яких визначено правила та процедури, що регулюють права та обов'язки всіх членів освітнього процесу, що є у відкритому доступі на сайті ТДАТУ (<http://www.tsatu.edu.ua/nmc/osvitnyj-proces/polozhennja/>). Статут ТДАТУ, Положення про організацію освітнього процесу, Положення про організацію та контроль якості навчальних занять, Положення про навчальну дисципліну студента ТДАТУ, Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти, Положення про самостійну роботу студентів та інші регламентують права та обов'язки всіх учасників під час навчального процесу та самостійної позааудиторної роботи. Практична більшість правил та процедур, що визначені у зазначеній нормативній базі, є доступними, логічними та зрозумілими. Під час зустрічей із усіма стейкхолдерами було виявлено, що під час реалізації ОП "Економіка" правила та процедури дотримуються.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Освітня програма "Економіка" із усіма змінами до неї, протоколами обговорення та протоколом проєзентації оприлюднена на сайті факультету і є у відкритому доступі (<http://feb.tsatu.edu.ua/faculty/department-of-economics/teaching/obgovorennya-osvitnih-program/#to-main>) На сайті університету постійно функціонує анкети для усіх стейкхолдерів, що стосуються обговорення ОП та якості освіти (<http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejkholderiv-schodo-jakosti-osvity/>) На зустрічі із здобувачами освіти та роботодавцями було підтверджено факт співпраці при розробці та вдосконаленні ОП "Економіка".

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Освітня програма "Економіка" представлена на сайті факультету у повному обсязі та з усіма змінами до нею, включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти та є доступною для суспільства, у тому числі для всіх заінтересованих сторін. Було виявлено, що некоректне посилання у відомостях самооцінювання є технічною помилкою.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Основні нормативні акти охоплюють більшу частину сторін освітнього процесу, а процедури і правила, що регулюють внутрішню діяльність університету є доступними і зрозумілими. Також окремо від сайту ЗВО діє сайт факультету та кафедри, де розміщені всі необхідні для здобувачів і забезпечення освітнього процесу документи.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Слабких сторін та недоліків у контексті Критерію 9 експерти не виявили

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ОП має високий рівень узгодженості за всіма підкритеріями. За Критерієм 9 недоліків не виявлено. ОП відповідає критерію.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямів досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Під час інтерв'ю зі здобувачами вищої освіти, гарантом ОП, деканом факультету, роботодавцями та адміністрацією ЗВО одним із важливих пріоритетів було визначення перспектив розвитку ОП. Під час інтерв'ю з гарантом і групою розробників ОП було з'ясовано причину невеликої кількості вступників, це стосується зокрема вступом на іншу ОП із переліку, запропонованого ТДАТУ імені Дмитра Моторного, з більшою кількістю державного фінансування, вступом на навчання за кордон з подальшим працевлаштуванням. Попри це в ЗВО періодично і активно проводяться різні профорієнтаційні заходи для підготовки до набору наступного року, позиціонування ОП у веб-середовищі. Інтерв'ю експертної групи із ректором та керівним менеджментом ЗВО, роботодавцями, також підтвердило наміри щодо розвитку ОП та приділення їй значної уваги, оскільки в регіоні, в якому реалізується ОП є обґрунтовані запити від роботодавців на випускників даної ОП. Спілкування із НПП, допоміжним персоналом структурних підрозділів, здобувачами вищої освіти та роботодавцями підтверджує їх лояльність та налаштованість на співпрацю і розвиток ОП в ЗВО, та можливість і бажання постійного удосконалення ОП. Загальна організаційна, матеріально-технічна та соціальна інфраструктура також відповідає вимогам забезпечення якості вищої освіти для реалізації та розвитку ОП.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	Наказ №35-ОД від 25.02.20 на автоматизацію вибору дисциплін.PDF	xQiaWZtd1ph5+yU1Hb2t02ImmiaYjFqeWQV+Fejlvlg=
Додаток	Академічна та (або) професійна кваліфікація викладачів.pdf	BxCZv8HEZVNwXr/VfLjWy4MXvh0QbavUXQDqg0lCyc=
Додаток	Наказ №121-1-ОД від 30.05.2019 р..pdf	eOfKYBnBwDXQwDZWVt6g5aW6ifabyPYw8lO6prTSis0=

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Мельник Людмила Юріївна

Члени експертної групи

Бондар Микола Іванович

Ополонець Тетяна Романівна